Hukuk Bölümü 2007/469 E. , 2008/129 K.

- 3194 SAYILI İMAR KANUNU HK
  - İMAR KANUNU (3194) Madde 42

"İçtihat Metni"

Davacı : N.K.

Vekili : Av. Z.Ş.

Davalı : Balıkesir Valiliği

O L A Y : Burhaniye Kaymakamlığı İlçe Özel İdare Müdürlüğü'nün 14.9.2005 gün ve 5/204 sayılı işlemi ile, davacıya, Burhaniye İlçesi Taylıeli Köyü mevkiinde kaçak inşaat yaptığının tespit edildiğinden bahisle 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca Valilik Makamının 12.8.2005 gün ve 4041 sayılı Olur'ları ile 7.500,00 YTL para cezası tahakkuk ettirildiği bildirilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BURHANİYE SULH CEZA MAHKEMESİ; 2.3.2007 gün ve 2005/543 Müt. sayı ile, itiraz eden davacı vekili Balıkesir 1. Sulh Ceza Mahkemesi'ne sunduğu 18.10.2005 havale tarihli dilekçesinde, müvekkili N.K.'ın tapu maliki bulunduğu Balıkesir İli, Burhaniye İlçesi Taylıeli Köyü'nde 24-26 IV. pafta ve 1752 parselde kayıtlı taşınmazda mevcut büyükbaş hayvan ahırı, bekçi evi ve normal evin kaçak yapı olduğundan bahisle 20.8.2004 tarihinde yapı tatil zaptı düzenlendiğini, buna bağlı olarak Valilik Makamının 12.8.2005 gün ve 4041 sayılı Olur'ları ile 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca 7.500 YTL idari para cezası verildiğini, Burhaniye İlçe Özel İdare Müdürlüğü'nün 14.9.2005 gün ve 5/204 sayılı yazıları ile bu idari para cezasının aynı tebligatla N.K. ve Kadriye Morgül adlarına tebliğe çıkarıldığını, müvekkilinin annesi olan Kadriye Morgül'ün 19.9.2005 tarihinde tebliği aldığını, öncelikle bu tebligatın usulsüz olduğunu, zira, müvekkili N.K.'ın yurt dışında ikamet ettiğini, Kadriye Morgül'ün şifahi bildirimi ile 10.10.2005 günü müvekkilinin idari para cezasından haberdar olduğunu, idarece müvekkiline tebligat yapılmadığını, idari para cezasına dayanak yapı tatil zaptının iptali hakkında Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 2005/131 E sayılı dosyasına dava ikame ettiklerini, yıkıma ilişkin kararın iptali için Bursa 1. İdare Mahkemesi'nin 2005/675 E sayılı dosyası ile açılan davaların birleştirildiğini, birleştirilen her iki davanın Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 2005/970 E sayılı dosyasında derdest olduğunu, bu nedenle Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 2005/970 E sayılı dava dosyasının neticesinin bekletici mesele yapılması gerektiğini, yapı tatil zaptına konu binaların kırk-elli yıllık eski binalar olduğunu, Kadriye Morgül'ün taşınmazı mevcut haliyle 1997 yılında satın aldığını ve 1998 yılında takas yoluyla kızı N.K.'a sattığını, binanın cüz'i bir kısmında tamir amaçlı tadilatlar yapıldığını, ancak yeni inşaatmışcasına yapı tatil zaptı tutulduğunu, bu nedenle verilen idari para cezasının yasal olmadığını ve 7.500 YTL tutarındaki fahiş idari para cezasının iptalini talep ettiği, Balıkesir 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 18.10.2005 tarih ve 2005/166 D.İş Esas-2005/123 D.İş Karar sayılı kararı gereği suç yerinin Burhaniye olması nedeniyle CMK 12. maddesi gereği yetkisizlikle dosyanın Mahkemelerine gönderildiği, itiraz eden (davacı) vekilinin itiraz dilekçesinin karşı tarafa tebliğ edildiği, başvuru konusu idari yaptırım kararı ve dayanağı olan belgelerin celp edilerek incelendiğinde, Balıkesir Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü'nün 5.8.2005 tarih ve 4041 sayılı yazısı ile N.K. tarafından Valilikten ruhsat alınmadan ve imar mevzuatına aykırı şekilde toplam324,88 m2alanlı iki konut ve atölyenin kaçak olarak yapıldığından dolayı 3194 ayılı Yasa'nın 42. maddesine göre 7.500 YTL para cezası verilmesi hususunda Balıkesir Valiliği'nin Oluruna sunulduğu, 12.5.2005 tarihli Valilik Oluru ile Burhaniye Kaymakamlığı İlçe Özel İdare Müdürlüğü'nün 14.9.2005 tarih ve 5/204 sayılı yazısı ile N.K. - Kadriye Morgül'e 7500 YTL para cezası tahakkuk ettirildiği, buna ilişkin ihbarnamenin 19.9.2005 tarihinde Kadriye Morgül'e tebliğ edildiğinin anlaşıldığı, Burhaniye, Taylıeli Köyü, Sarıçalı mevkii 1752 parsel nolu taşınmazın tapu kaydı celp edildiğinde ise, N.K. adına tapuda kayıtlı olduğunun anlaşıldığı, Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 28.12.2005 tarih ve 2005/970 E, 2005/2262 K sayılı ilamı incelendiğinde, davacının N.K., davalının Balıkesir Valiliği olup, Balıkesir, Burhaniye İlçesi, Taylıeli Köyü, Sarıçalı mevkii, 2426 IV pafta, 1752 parsel sayılı taşınmaz üzerinde davacı tarafından yapılan 2 katlı bekçi evi, tek katlı atölye ve 2,5 katlı konutun ruhsatsız olduğundan bahisle 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca yıktırılmasına ilişkin 21.4.2005 tarih ve 2005/506 sayılı İl İdare Kurulu kararının iptaline ilişkin olduğu, davanın reddine karar verildiği, ancak bu kararın henüz kesinleşmediğinin anlaşıldığı, duruşmaya devam ederken 5560 sayılı Yasa'nın 34. maddesi ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine eklenen 8. fıkra gereğince Kabahatler Kanunu'nun düzenlemelerinin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirildiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin 8. fıkrasında, "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" dendiği, buna göre, başvuru konusu 7500 YTL tutarındaki idari para cezasının iptali için Mahkemelerine itiraz edilmiş ise de, söz konusu idari para cezasının dayanağını teşkil eden N.K. hakkındaki 21.4.2005 tarih ve 2005/506 sayılı İl İdare Kurulu kararının iptali konusunda açılan davanın Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 2005/970 E, 2005/2262 K sayılı dosyasında görülüp sonuçlandırıldığı, yine Balıkesir Bayındırlık Müdürlüğü'nün 20.8.2004 tarihli yapı tatil tutanağının iptali istemiyle açılan davanın Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 2005/131 E sayılı dosyasında görülmekte olduğu anlaşılmakla, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında idari para cezasına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının da idari yargı merciinde görülmesi gerektiğinden CMK 3-4 maddeleri gereğince Mahkemelerinin görevsizliğine karar vermenin icap ettiği gerekçesiyle Balıkesir Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü'nün 20.8.2004 günlü yapı tatil zaptına bağlı olarak Balıkesir Valiliği'nin 12.8.2005 tarih ve 4041 sayılı Olurları ile itiraz eden N.K. aleyhine 7500 YTL idari para cezası verilmesine ilişkin idari yaptırım kararı kapsamında aynı kişi (N.K.) ile ilgili olarak uyuşmazlık konusu yapının yıktırılmasına ilişkin Balıkesir İl İdare Kurulu'nun 21.4.2005 gün ve 2005/506 sayılı kararının iptali talebinin reddine dair Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 28.3.2005 gün ve 2005/970 Esas, 2005/2262 Karar sayılı dosyasında karar verildiği anlaşılmakla iptali istenen Balıkesir Valiliği'nin 12.8.2005 tarih ve 4041 sayılı Olurları ile verilen idari para cezasına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının da 5560 sayılı Yasa'nın 34. maddesi ile 5326 sayılı Yasa'nın 27. maddesine eklenen 8. fıkrası gereği idari yargı merciinde görülmesi gerektiğinden CMK 3-4 maddesi gereği Mahkemelerinin görevsizliğine, dosyanın görevli ve yetkili Bursa İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Karar gereği dosyanın gönderildiği Bursa 1. İdare Mahkemesi'nce, 27.6.2007 gün ve E:2007/900, K:2007/1181 sayı ile, 2577 sayılı Yasa kurallarına uygun bir dava dilekçesi ile Mahkemelerine başvurulmadığı ve dava açılmadığından, Burhaniye Sulh Ceza Mahkemesi'nin bila tarihli yazısı ekinde Mahkemelerine gönderilen dosya üzerine açılan kaydın kapatılarak dosyanın adı geçen Mahkemeye iadesine karar verilmiştir.

Bunun üzerine, Burhaniye Sulh Ceza Mahkemesi; 7.9.2007 gün ve 2006/683 Müt. sayı ile, yeniden görevsizlik kararı vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, Sulh Ceza Mahkemesinin 2.3.2007 günlü görevsizlik kararı üzerine bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 2. İDARE MAHKEMESİ; 16.4.2007 gün ve E:2007/504, K:2007/701 sayı ile, davacı vekili tarafından, 12.8.2005 günlü ve 4041 sayılı Balıkesir Valiliği işlemi ile, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca verilen 7.500,00 YTL para cezasına karşı Burhaniye Sulh Ceza Mahkemesi'nin E:2005-543 müt. esasında açılan davada, anılan Mahkemenin 2.3.2007 günlü, idare mahkemelerinin görevli olduğundan bahisle verdiği "Görev Ret" kararı üzerine dava konusu işlem ile verilen imar para cezasının iptali istemiyle Balıkesir Valiliği'ne karşı 30.3.2007 tarihinde kayda giren dilekçe ile Mahkemelerinde dava açıldığı, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinden söz ederek, öte yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19.12.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa ile değişik 3. maddesinin 1/a bendinde, bu Kanunun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, 27. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği, bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararının kesinleşeceğinin belirtildiği, aynı maddenin (5) numaralı fıkrasında, idari yaptırım kararının mahkeme tarafından verilmesi halinde, bu karara karşı ancak itiraz yoluna gidilebileceği ve (8) numaralı fıkrasında da, "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" hükmüne yer verildiği, dava dosyasının incelenmesinden, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca verilen 7.500,00 YTL imar para cezasına karşı Burhaniye Sulh Ceza Mahkemesi'nin E:2005/543 müt. esasında açılan davada, anılan Mahkemenin 2.3.2007 tarihli, idare mahkemelerinin görevli olduğundan bahisle verdiği "Görev Ret" kararı üzerine dava konusu Encümen kararı ile verilen imar para cezasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, bu durumda, 5326 sayılı Yasa'nın 5560 sayılı Yasa ile değişik 3. maddesinin 1/a bendi uyarınca dava konusu imar para cezasının dayanağı 3194 sayılı Kanun'da söz konusu idari para cezalarına karşı açılacak davalarda idare mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin açık bir düzenleme yer almaması ve yine 27. maddesinin 8. fıkrası uyarınca dava konusu işlem ile aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmemiş olması karşısında Mahkemelerinde açılan iş bu davanın görüm ve çözümünde sulh ceza mahkemesinin görevli bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 15 ve 19. maddeleri uyarınca görevli yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Erdoğan BUYURGAN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, O.Cem ERBÜK, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 5.5.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; adli yargı yerince idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen idari yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1- 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" hükmüne göre, adli yargı yerinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine idari yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, idari yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren adli yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, idari yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, Bursa 2. İdare Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesine göre verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

3.5.1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde "Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir" denilmiş; 42. maddesinin birinci fıkrasında, ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının yapı sahibine, fenni mesule ve müteahhidine, istisnalar dışında özel parselasyon ile hisse karşılığı belirli bir yer satan ve alana para cezası verileceği kurala bağlanmış; anılan Yasa maddesinin itiraz merci olarak sulh ceza mahkemesini belirleyen beşinci fıkrası Anayasa Mahkemesi'nin 15.5.1997 tarihli ve E:1996/72, K:1997/51 sayılı kararıyla; bir idari işlemin bir bölümünün idari yargının, diğer bir bölümünün ise adli yargının denetimine bırakılmasında, kamu yararı bulunmadığı, zira bu işlemlerin, kamu gücünün kullanılmasıyla ilgili bir idari işlemin devamı ve idari bir yasağa aykırı davranan kişiye idari bir yaptırımın uygulanması niteliğinde olduğu, çıkacak uyuşmazlıkların çözümünde de idari yargının yetkili olacağı, idarenin aynı yapı için aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı, idari bir işlemin bölünerek bir bölümünün idari yargının bir bölümünün de adli yargının denetimine bırakılmasında isabet bulunmadığı belirtilmek suretiyle iptal edilmiş olup, yasama organınca bu konuda düzenleme yapılmamıştır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararını gözeten Uyuşmazlık Mahkemesi, 3194 sayılı Yasa'nın 42. maddesine göre verilen idari para cezalarına karşı açılan davaları, göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş; gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmadığı süreçte, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

Aynı Kanunun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3194 sayılı İmar Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; dosyadan, idari para cezasına konu yapı ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren yapı tatil zaptının düzenlendiği ve yıkım kararı da verildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca verilen para cezasına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesinin 19. madde kapsamında görülen başvurusunun reddi ile ayrıca verdiği görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 2. İdare Mahkemesi'nin 19. madde kapsamında görülen BAŞVURUSUNUN REDDİ ile ayrıca verdiği 16.4.2007 gün ve E:2007/504, K:2007/701 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.5.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.